

62016CJ0679

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2018. gada 25. jūlijs (*1)

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu – Savienības pilsonība – LESD 20. un 21. pants – Brīvā pārvietošanās un uzturēšanās dalībvalstīs – Sociālais nodrošinājums – Regula (EK) Nr. 883/2004 – Sociālā aprūpe – Slimības pabalsti – Pakalpojumi personām ar invaliditāti – Dalībvalsts pašvaldības pienākums sniegt vienam no tās rezidentiem valsts tiesību aktos paredzētu personu palīdzību šā rezidenta augstākās izglītības studiju laikā citā dalībvalstī

Lieta C-679/16

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Korkein hallinto-oikeus (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) iesniedza ar lūgumu, kurš pieņemts 2016. gada 23. decembrī un kurš Tiesā reģistrēts 2016. gada 30. decembrī, tiesvedībā, ko uzsācis

A,

pieņemot

Espoon kaupungin sosiaali- ja terveystalokunnan yksilöasioiden jaosto.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. L. da Krušs Vilasa [J. L. da Cruz Vilaça], tiesneši E. Levits, E. Borgs Bartets [A. Borg Barthet], M. Bergere [M. Berger] (referente) un F. Biltšens [F. Biltgen],

ģenerālvokāls: P. Mengoci [P. Mengozzi],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar],

ģemotvārā rakstveida procesū,

ģemotvārā apsvērumus, ko sniedza:

—

Somijas valdības vārdā – H. Leppo, pārstāve,

—

ģehijas valdības vārdā – M. Smolek, J. Vlášil un J. Pavliš, pārstāvji,

—

Zviedrijas valdības vārdā – A. Falk, C. Meyer-Seitz, H. Shev un L. Zettergren, kā arī L. Swedenborg, pārstāvji,

—

Eiropas Komisijas vārdā – D. Martin un I. Koskinen, pārstāvji,
noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 31. janvārā tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par to, kā interpretēt LESD 20. un 21. pantu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordināšanu (OV 2004, L 166, 1. lpp., un labojums – OV 2004, L 200, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 988/2009 (2009. gada 16. septembris) (OV 2009, L 284, 43. lpp.), (turpmāk tekstā – “Regula Nr. 883/2004”) 3. panta 1. punktu.

2

Šis līgums ir iesniegts tiesvedībā, ko uzsācis A saistībā ar Espoon kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunnan yksilöasioiden jaosto (Espo pilsētas Sociālais un veselības pavaldes Individuālo jautājumu nodaļa, Somija, turpmāk tekstā – “Espo pašvaldība”) piešķirto personālo palīdzību Tallinā, Igaunijā, kur A studē tieslietas trīs gadu ilgā pilna laika studiju programmā.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

3

Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām, kas noslēgta Ņujorkā 2006. gada 13. decembrī (Recueil des traités des Nations unies, 2515. sējums, 3. lpp.; turpmāk tekstā – “Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām”), stājās spēkā 2008. gada 3. maijā. Šī konvencija Eiropas Kopienas vārdā tika apstiprināta ar Padomes 2009. gada 26. novembra Lēmumu 2010/48/EK (OV 2010, L 23, 35. lpp.).

4

Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 19. pantā “Patstāvīgs dzīvesveids un iekāpšana sabiedrībā” ir noteikts:

“Šīs konvencijas dalībvalstis [...] veic efektīvus un atbilstošus pasākumus, lai atvieglotu personām ar invaliditāti šo tiesību izmantošanu un pilnīgu iekāpāšanos un līdzdalību sabiedrības dzīvē, tostarp nodrošinot, ka:

[..]

b)

personām ar invaliditāti ir pieejami dažādi mājās un dzīvesvietā sniegtie pakalpojumi un citi sociālie atbalsta pasākumi, tostarp personīgā palīdzība, kas nepieciešama, lai dzīvotu un iekāpotos sabiedrībā un lai nepieautu izolāciju vai nošķiršanu no sabiedrības;

[..].”

5

Tiesa ir apstiprinājusi, ka konvencijas normas ir Savienības tiesību sistēmas sastāvdaļa un ka Savienības tiesību normas ir jāinterpretē, cik vien iespējams, atbilstoši minētajai konvencijai (spriedums, 2013. gada 11. aprīlis, HK Danmark, C-335/11 un C-337/11, EU:C:2013:222, 30. un 32. punkts).

6

Somija Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām un tās Fakultatīvo protokolu ratificēja 2016. gada 11. maijā. Šī konvencija un tās Fakultatīvais protokols šajā dalībvalstī stājās spēkā 2016. gada 10. jūnijā.

Savienības tiesības

7

Regulas Nr. 883/2004 15. apsvērumā ir noteikts:

“Uz personām, kas pārvietojas Kopienā, jāattiecinā tikai vienas dalībvalsts sociālās nodrošināšanas shēma, lai novērstu valstu piemērojamo tiesību aktu noteikumu pārklāšanos un sarežģījumus, kas var rasties tās rezultātā.”

8

Šīs regulas 1. panta j)–l) punkti ir sniegtas šādas definīcijas:

“j)

“dzīvesvieta” ir vieta, kurā persona pastāvīgi dzīvo;

k)

“uzturēšanās” ir atrašanās pagaidu dzīvesvietā;

l)

“tiesību akti” attiecas uz katru dalībvalsti ir normatīvie akti, citas tiesību normas un visi pārējie izpildes pasākumi, kas saistīti ar 3. panta 1. punkta minētajām sociālās nodrošinājuma jomām;

[..].”

9

Minētās regulas 3. pantā “Jomas, uz kurām attiecas šī regula” ir paredzēts:

“1. Šī regula attiecas uz visiem tiesību aktiem, kuri skar šādas sociālās nodrošinājuma jomas:

a)

slimības pabalsti;

[..]

2. Ja XI pielikumā nav noteikts citādi, šī regula attiecas uz vispārīgām un pašām sociālās nodrošināšanas shēmām neatkarīgi no tā, vai tās ir balstītas uz iemaksām vai ne, un shēmām, kas saistītas ar darba devēja vai kuā pašnieka pienākumiem.

3. Šī regula attiecas arī uz pašiem naudas pabalstiem, kas nav balstīti uz iemaksām un uz kuriem attiecas 70. pants.

[..]

5. Šo regulu nepiemēro:

a)

sociālai un medicīniskai palīdzībai;

[..].”

10

Regulas Nr. 883/2004 9. pantā “Dalībvalstu deklarācijas par šīs regulas darbības jomu” ir paredzēts, ka dalībvalstis katru gadu Eiropas Komisijai rakstveidā paziņo par šīs regulas 3. pantā minētajiem tiesību aktiem un shēmām.

11

Regulas Nr. 883/2004 II sadaļas “Piemērojamo tiesību aktu noteikšana” 11. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

“1. Personas, uz kurām attiecas šī regula, ir pakāutas tikai vienas dalībvalsts tiesību aktiem. Šos tiesību aktus nosaka saskaņā ar šo sadaļu.

[..]

3. Ievērojot 12.–16. pantu:

a)

persona, kas veic darbību nodarbinātās vai pašnodarbinātās personas statusā kādā dalībvalstī, ir pakāuta minētās dalībvalsts tiesību aktiem;

[..]

e)

katra persona, uz ko neattiecas a)–d) apakšpunkts, ir pakāuta dzīvesvietas dalībvalsts tiesību aktiem, neierobežojot citus šīs regulas noteikumus, kas viņai garantē pabalstus, ko nosaka vienas vai vairāku citu dalībvalstu tiesību akti.”

Somijas tiesības

Likums par sociālo palīdzību

Sosiaalihooldolaki (Likums par sociālo palīdzību) (17.9.1982/710) 13. panta 1. punkts ir noteikts:

“Saistībā ar sociālās palīdzības uzdevumiem pašvaldībai, ievērojot saturu un apjomu, kāds ir noteikts tiesību aktos, ir jārūpējas:

1)

par sociālo pakalpojumu organizēšanu iedzīvotjiem;

[..].”

Likuma par sociālo palīdzību 14. panta pirmajā daļā ir paredzēts:

“Pašvaldības iedzīvotjs šā likuma izpratnē ir jebkura persona, kuras domicils atrodas pašvaldībā vēstīkirjalaki (Likums par civilstāvokļa aktu reģistru) (141/69) izpratnē.

[..].”

Likums par pakalpojumiem un atbalsta pasākumiem personām ar invaliditāti

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (Likums par pakalpojumiem un atbalsta pasākumiem personām ar invaliditāti) (3.4.1987/380), redakcijā, kas piemērojama pamatlīstas faktiem (turpmāk tekstā – “Likums par pakalpojumiem personām ar invaliditāti”), 1. pantā ir paredzēts:

“Šā likuma mērķis ir radīt apstākļus, lai personas ar invaliditāti varētu dzīvot kopā ar citiem kā līdzturīgi sabiedrības locekļi un būt aktīvi, kā arī nepieņemt un novērst nevērtības un šķēršļus, ko rada invaliditāte.”

Šā likuma 3. pantā “Atbildība par pakalpojumu un atbalsta pasākumu organizēšanu” ir paredzēts:

“Pašvaldībai ir jānodrošina, lai pakalpojumi un atbalsta pasākumi personām ar invaliditāti tiek organizēti tā, ka tie pēc savas būtības un nozīmes apmierina pašvaldībā esošās vajadzības.

Sniedzot pakalpojumus un atbalsta pasākumus saskaņā ar šo likumu, ir jāņem vērā klienta individuālās vajadzības pēc palīdzības.”

Minētā likuma 8. panta “Pakalpojumi personām ar invaliditāti” 2. punkts ir paredzēts:

“Pašvaldībai ir jānodrošina personām ar smagu invaliditāti atbilstīgi transporta pakalpojumi kopā ar pavadību pakalpojumiem, palīdzība ikdienas darbību veikšanai, [personāgu] palīdzība un aprūpe dzīvesvietā, ja personai invaliditātes vai slimības dēļ ir obligāti nepieciešami pakalpojumi, lai veiktu ikdienas darbības. Tomēr pašvaldībai nav pienākuma nodrošināt aprūpi dzīvesvietā vai [personāgu] palīdzību, ja aprūpi, kas vajadzīga personai ar smagu invaliditāti, nevar nodrošināt

vietā?j?s vesel?bas apr?pes ietvaros.”

17

Š? paša likuma 8.c pant? “Person?ga pal?dz?ba” ir paredz?ts:

“Person?ga pal?dz?ba” š? likuma izpratn? ir pal?dz?ba, kas person?m ar smagu invalidit?ti noteikti ir vajadz?ga m?j?s un ?rpus m?jas:

1)

ikdienas darb?bu veikšanai;

2)

darba un studiju gait?s;

3)

br?v? laika pas?kumos;

4)

piedaloties sabiedriskaj? dz?v? vai

5)

uzturot soci?los kontaktus.

Person?g?s pal?dz?bas m?r?is ir pal?dz?t personai ar smagu invalidit?ti ?stenot pašas l?mumus, veicot pirmaj? da?? min?t?s darb?bas. Person?g?s pal?dz?bas organiz?šana noz?m?, ka personai ar smagu invalidit?ti ir resursi, lai noteiktu pal?dz?bas saturu un ?stenošanas k?rt?bu.

Person?g?s pal?dz?bas sniegšanas nol?k? par personu ar smagu invalidit?ti uzskata personu, kurai ilgstošas vai progres?jošas invalidit?tes vai slim?bas d?? noteikti un atk?rtoti ir nepieciešama citas personas pal?dz?ba pirmaj? da?? min?to darb?bu veikšanai, ja vien š? nepieciešam?ba nav galvenok?rt saist?ta ar vecuma izrais?t?m slim?b?m un nesp?ju.

Person?go pal?dz?bu ikdienas darb?bu veikšan?, k? ar? darba un studiju gait?s sniedz t?d? apm?r?, k?ds personai ar smagu invalidit?ti ir noteikti nepieciešams.

Attiec?b? uz iepriekš pirm?s da?as 3)–5) punkt? min?taj?m darb?b?m person?ga pal?dz?ba ir j?sniedz vismaz 30 stundas m?nes?, ja maz?ks stundu skaits nevar nodrošin?t personai ar smagu invalidit?ti nepieciešamo pal?dz?bu.”

18

Likuma par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti 8.d pant? “Person?g?s pal?dz?bas sniegšanas noteikumi” ir paredz?ts:

“Pie?emot l?mumu par person?g?s pal?dz?bas sniegšanas noteikumiem un person?g?s pal?dz?bas organiz?šanu, pašvald?ba ?em v?r? personas ar smagu invalidit?ti viedokli un v?lmes, k? ar? pakalpojumu pl?n? defin?to individu?lo vajadz?bu p?c pal?dz?bas un dz?ves apst?k?us kopum?.

Pašvaldība var sniegt personai palīdzību, paredzot:

1)

izdevumu kompensāciju personai ar smagu invaliditāti, kas radušies, nodarbinot palīgu personai ar palīdzības sniegšanai, ieskaitot tiesību normās noteiktās iemaksas un pabalstus, kas jāmaksā darba devējam, kā arī citus atbilstīgus nepieciešamos izdevumus, kas radušies palīgdarbinieka darbības rezultātā;

2)

piešķirt personai ar smagu invaliditāti atbilstošas vārtības pakalpojumu kuponus saskaņā ar laki sociālā-ja veselības aprūpes pakalpojumu kuponu) (569/2009)] palīgdarbinieka pakalpojumu iegādei vai

3)

nodrošināt personai ar smagu invaliditāti sabiedrisko vai privāto pakalpojumu sniedzēju palīgdarbinieka pakalpojumus, sniegt pakalpojumus pašai vai, pamatojoties uz vienošanos, kopā ar citu pašvaldību vai citām pašvaldībām.

Situācijā, kas minēta iepriekš otrās daļas 1) punktā, personai ar smagu invaliditāti vajadzības gadījumā ir jāsniedz norādes un palīdzība jautājumos, kas saistīti ar palīgdarbinieku pieņemšanu darbā.

Iepriekš otrās daļas 1) punktā paredzētais palīgpersonai nevar būt kāds no personas ar smagu invaliditāti vecākiem vai tuviniekiem, ja vien nav paši svara iemesla uzskatīt, ka tas ir personas ar invaliditāti interesēs.

Likums par maksājumiem sociālās un veselības aprūpes pabalstu jomā

19

Laki sociālā-ja veselības aprūpes pakalpojumu maksu (Likums par maksājumiem sociālās un veselības aprūpes pabalstu jomā) (3.8.1992/734) 4. panta "Bezmaksas sociālajiem pakalpojumiem" 5. punkts ir paredzēts:

"Bezmaksas sociālajiem pakalpojumiem ietver:

[..]

5)

[Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti] 8. panta pirmajā daļā minētos pakalpojumus, 8. panta otrajā daļā minētās ikdienas darbības, izņemot transportu un ēdināšanu, personai ar palīdzību, kā arī speciālos pakalpojumus saistībā ar aprūpi dzīvībai bīstamā un 11. pantā minētās pārbaudes; tomēr pašos izdevumos saistībā ar aprūpi dzīvībai bīstamā un izdevumos saistībā ar personai ar palīdzību var prasīt atlīdzināt, ja attiecīgajai personai šie izdevumi tiek atmaksāti saskaņā ar citu likumu, nevis [Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti]."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

20

Prasītājs pamatlēt ir dzimis 1992. gadā un dzīvo Espo pašvaldībā Somijā. Saskaņā ar iesniedzējtiesas konstatējumiem viņam ir nepieciešama ievērojama palīdzība, tostarp ikdienas darbību veikšanai. Tādēļ Espo pašvaldība ir nodrošinājusi personāgu palīdzību, lai viņš varētu Somijā apmeklēt vidusskolu.

21

2013. gada augustā A lūdz Espo pašvaldībā saskaņā ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti personāgu palīdzību apmēram piecas stundas nedēļā mājāsaimniecības darbu veikšanai, it īpaši saistībā ar iepirkšanos, mājokļa tīrīšanu un veģas mazgāšanu. Šā lūguma iesniegšanas dienā A pārcēlās uz Tallinu, Igauniju, lai tur trīs gadus studētu tieslietas pilna laika studijās, un šīs pārcelšanās rezultātā viņš trīs vai četras dienas nedēļā pavadīt Igaunijas galvaspilsētā, zinot, ka katru nedēļas nogali viņš plāno atgriezties Espo. Tādēļ viņam pakalpojumi būtu jānodrošina ārpus Somijas.

22

Ar 2013. gada 12. novembra lēmumu, kas pēc sēdzes iesniegšanas tika apstiprināts ar 2014. gada 4. februāra lēmumu, A personāgs palīdzības lūgums tika noraidīts, pamatojoties uz to, ka viņa uzturēšanās ārpus Somijas nevarot uzskatīt par gadījuma rakstura uzturēšanās, pat ja viņa dzīvesvietas pašvaldība nemainās. Espo pašvaldība uzskata, ka tai neesot jāsniedz pakalpojumi un atbalsta pasākumi ārpus Somijas, jo šāda veida uzturēšanās lūdzināts "pastāvīgās dzīvesvietas" jēdzienam. Turklāt tika konstatēts, ka personāgo palīdzību ārpus Somijas var sniegt atpūtas vai darījuma braucienos, un nekādi izdevumi netiekot atlīdzināti, ja sakarā ar uzturēšanās ārpus Somijas mainās personas dzīvesvietas pašvaldība vai arī persona ilgstoši vai pastāvīgi dzīvo ārpus Somijas.

23

Ar 2014. gada 27. jūnija spriedumu Helsingin hallinto-oikeus (Helsinki Administratīvā tiesa, Somija) būtībā apstiprināja šo argumentāciju un noraidīja prasību, ko bija cēlis A par lēmumu noraidīt personāgs palīdzības lūgumu.

24

Korkein hallinto-oikeus (Augstākā administratīvā tiesa, Somija), kurai tika iesniegta apelācijas sēdē par šo spriedumu, uzskata, ka, lai izšķirtu strīdu pamatlēt, ir vajadzīgs Tiesas prejudiciāls nolūms.

25

Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka saskaņā ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti personāgs palīdzība ir pakalpojums, kura sniegšana ir pašvaldības pašais pienākums, un ka personai, kura atbilst nosacījumiem tā saņemšanai, ir subjektīvas tiesības uz šādu palīdzību, kas ir jāpiešķir ikvienai personai ar smagu invaliditāti šā likuma izpratnē, ja šāda palīdzība ir noteikti nepieciešama, ņemot vērā attiecīgās personas individuālos vajadzības.

26

Tomēr iesniedzējtiesa norāda, ka, tā kā nav strīda par to, ka valsts tiesību aktu izpratnē A dzīviesvietas pašvaldība joprojām ir Espo, kaut arī viņš studē Igaunijas galvaspilsētā, pienākumu sniegt līgto palīdzību saistībā ar uzturēšanos ārpus Somijas nevar izsecināt ne no Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti redakcijas, ne no tā sagatavošanas darbiem.

27

Korkein hallinto-oikeus (Augstākā administratīvā tiesa) uzskata, ka šāds konteksts Savienības tiesību interpretācija ir nepieciešama, lai atrisinātu tajā izskatāmo strīdu. Tā vispirms vēlas noskaidrot, vai, ņemot vērā tās raksturogās iezīmes, personīgā palīdzība, kas ir ieviesta ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, ir jākvalificē kā "slimības pabalsts", un tādā gadījumā tā ietilpst Regulas Nr. 883/2004 materiālās piemērošanas jomā, vai arī runa ir pabalstu saistībā ar sociālu palīdzību, un tādā gadījumā tā neietilpst šīs regulas piemērošanas jomā. ņemot vērā to, ka Korkein hallinto-oikeus (Augstākā administratīvā tiesa) vairāk sliecas piekrist šai otrajai hipotēzei, šī tiesa turpinājumā vaicā, vai LESD noteikumi par Savienības pilsonību neapļauj atteikties sniegt pamatlīdzību līgto personai go palīdzību.

28

Šādos apstākļos Korkein hallinto-oikeus (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"1)

Vai tās pabalsts kā personīgā palīdzība, kas paredzēts Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, ir slimības pabalsts Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta izpratnē?

2)

Ja atbilde uz pirmo [...] jautājumu ir noliedzoša:

Vai LESD 20. un 21. pantā paredzētās Savienības pilsoņu tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstīs ir ierobežotas, ja tāda pabalsta kā personīgā palīdzība piešķiršana ārvalstīs Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti izpratnē nav paši reglamentēta un pabalsta piešķiršanas nosacījumi tiek interpretēti tādējādi, ka personai go palīdzību nepiešķir citā dalībvalstī, kur tiesību subjekts trās gadus studē, lai iegātu augstāko izglītību?

—

Vai, vērtējot lietu, ir nozīme faktam, ka tās pabalsts kā personīgā palīdzība personai Somijā var tikt piešķirts citā pašvaldībā, nevis attiecīgās personas dzīviesvietas pašvaldībā, ja persona, piemēram, studē citā Somijas pašvaldībā?

—

Vai, vērtējot lietu, saistībā ar Savienības tiesībām ir nozīme tiesībām, kuras izriet no [...] Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 19. pantā?

3)

Gadījumā, ja Tiesa, atbildot uz otro [...] jautājumu, konstatē, ka valsts tiesību akti to interpretē, kas ir sniegta pamatlīdzība, ir uzskatāmi par tiesību uz brīvu pārvietošanos ierobežojumu, vai šādu ierobežojumu tomēr var pamatot ar primāriem vispārējo interešu apsvērumiem, kas izriet no

Likum? par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti paredz?t? pašvald?bas pien?kuma uzraudz?t person?g?s pal?dz?bas nodrošin?šanu, pašvald?bas iesp?jas izv?l?ties atbilst?gus noteikumus person?g?s pal?dz?bas nodrošin?šanai un person?g?s pal?dz?bas sist?mas saska?ot?bas un efektivit?tes saglab?šanas?”

Par prejudici?lajiem jaut?jumiem

Par pirmo jaut?jumu

29

Ar pirmo jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? vaic?, vai Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?ds pabalsts k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, kura ietver tostarp ar ikdienas darb?b?m saist?tu izmaksu segšanu personai ar smagu invalidit?ti nol?k? ?aut šai personai, kas nav ekonomiski akt?va, ieg?t augst?ko izgl?t?bu, ietilpst j?dzien? “slim?bas pabalsts” š?s ties?bu normas izpratn?.

30

Vispirms ir j?konstat?, ka no Tiesas r?c?b? esošajiem lietas materi?liem izriet, ka Somijas Republika nav pazi?ojusi, ka Likums par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piem?rošanas jom?. Tom?r Tiesa jau ir nospriedusi, ka fakts, ka dal?bvalsts saska?? ar Regulas Nr. 883/2004 9. pantu nav pazi?ojusi, ka attiec?gais likums ietilpst š?s regulas piem?rošanas jom?, nenoz?m? š? likuma ipso facto izsl?gšanu no t?s materi?l?s piem?rošanas jomas (p?c analo?ijas skat. it ?paši spriedumus, 1996. gada 11. j?lijs, Otte, C?25/95, EU:C:1996:295, 20. punkts un taj? min?t? judikat?ra, k? ar? 2013. gada 19. septembris, Hliddal un Bornand, C?216/12 un C?217/12, EU:C:2013:568, 46. punkts).

31

Run?jot par atš?ir?bu starp pabalstiem, kuri ietilpst Regulas Nr. 883/2004 piem?rošanas jom?, un pabalstiem, kuri ir no t?s izsl?gti, ir j?uzsver, ka š? atš?ir?ba balst?s galvenok?rt uz katra pabalsta b?tiskaj?m paz?m?m, it ?paši uz t? m?r?iem un pieš?iršanas nosac?jumiem, nevis uz to, vai pabalsts valsts ties?bu akt? ir vai nav kvalific?ts par soci?l? nodrošin?juma pabalstu (šaj? noz?m? it ?paši skat. spriedumus, 1998. gada 5. marts, Molenaar, C?160/96, EU:C:1998:84, 19. punkts; 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slov?kija, C?433/13, EU:C:2015:602, 70. punkts, k? ar? 2018. gada 30. maijs, Czerwi?ski, C?517/16, EU:C:2018:350, 33. punkts).

32

T?d?j?di no past?v?g?s judikat?ras izriet, ka pabalstu var uzskat?t par soci?l? nodrošin?juma pabalstu, ja, pirmk?rt, tas sa??m?jiem tiek pieš?irts neatkar?gi no jebk?diem individu?liem un diskrecion?riem person?go vajadz?bu nov?rt?jumiem, pamatojoties uz ties?bu aktos defin?tu situ?ciju, un, otrk?rt, tas attiecas uz k?du no riskiem, kas ir skaidri uzskait?ti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkt? (skat. it ?paši spriedumus, 1985. gada 27. marts, Hoeckx, 249/83, EU:C:1985:139, 12.–14. punkts; 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slov?kija, C?433/13, EU:C:2015:602, 71. punkts, k? ar? 2017. gada 21. j?nijs, Martinez Silva, C?449/16, EU:C:2017:485, 20. punkts).

33

Ēemot vērā iepriekšējā punktā minēto abu nosacījumu kumulatīvo raksturu, ja viens no tiem nav izpildīts, sekas ir tādas, ka attiecīgais pabalsts neietilpst Regulas Nr. 883/2004 piemērošanas jomā.

34

Attiecībā uz pirmo nosacījumu ir jāatgādina, ka tas ir izpildīts, ja pabalsts tiek piešķirts, ņemot vērā objektīvus kritērijus, kuri, ja tie ir izpildīti, rada tiesības uz pabalstu, un kompetentā iestāde nevar ņemt vērā citus personiskos apstākļus (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 1992. gada 16. jūlijs, Hughes, C-78/91, EU:C:1992:331, 17. punkts, un 2015. gada 16. septembris, Komisija/Slovākija, C-433/13, EU:C:2015:602, 73. punkts).

35

Šajā ziņā iesniedzētāja ir konstatējusi, ka, lai gan personu ar smagu invaliditāti individuāls vajadzības tiek ņemtas vērā, sniedzot personai palīdzību saskaņā ar Likumu par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, šis likums piešķir tajā noteiktajiem saņēmējiem "subjektīvas tiesības" uz šādas palīdzības piešķiršanu, pamatojoties uz tiesību aktos definētiem nosacījumiem un neatkarīgi no saņēmēju ienākumu līmeņa.

36

Savukārt Somijas un Zviedrijas valdības uzskata, ka pamatlietā apskatāmā palīdzība ir pielīdzināma pabalstam, par kuru tika pasludināts 2015. gada 16. septembra spriedums Komisija/Slovākija (C-433/13, EU:C:2015:602), jo tika ņemtas vērā saņēmēja individuāls vajadzības un pašvaldībai piešķirtā rēķinājamā brīvības attiecībā uz šīs palīdzības sniegšanas veidu un apjomu, kas nozīmē, ka tā neatbilst pirmajam nosacījumam, kas minēts šajā sprieduma 32. punktā, un ka tā dēļ tā neietilpst Regulas Nr. 883/2004 materiālajā piemērošanas jomā. Turpretim gan Komisija, gan Čehijas valdība uzskata, ka minētā palīdzība atbilst šim nosacījumam.

37

2015. gada 16. septembra spriedumā Komisija/Slovākija (C-433/13, EU:C:2015:602) Tiesa konstatēja, pirmkārt, ka Komisija nav pierādījusi, ka Slovākijas likumā paredzētie kritēriji attiecībā uz dažādajām veicamajām medicīniskajām un sociālajām ekspertīzēm dod tiesības uz attiecīgajiem pabalstiem un kompetentajām iestādēm nav rēķinājamā brīvības attiecībā uz šo pabalstu piešķiršanu, un, otrkārt, ka minētajā likumā ir noteikts, ka tiesības uz pabalstu kā kompensāciju un tā izmaksa ir balstīta uz spēkā esošu kompetentās iestādes lēmumu par šo tiesību atzīšanu, apstiprinot Slovākijas valdības viedokli, ka administrācijai ir rēķinājamā brīvības attiecībā uz šo pabalstu.

38

Kā secinājumu 42. punktā norādījis ģenerālvokāls, no minētā izriet, ka attiecīgās palīdzības saņēmēja individuālo vajadzību diskrecionārajam novērtējumam vispirms ir jābūt saistītam ar tiesībām pieprasīt attiecīgo pabalstu, lai izslēgtu šajā sprieduma 32. punktā minēto pirmo nosacījuma izpildi, kas atbalsta Slovākijas valdības apgalvojumu, ka administrācijai bija rēķinājamā brīvības attiecīgās palīdzības piešķiršanā.

39

Jākonstatē, ka Likumā par pakalpojumiem personām ar invaliditāti, it īpaši tā 8.c un 8.d pantā,

vairākkārt tiek pieminēta attiecīgās personas individuālo vajadzību ņemšana vērā. Tomēr rēķinot brīvību, ko minētais 8.d pants piešķir inter alia attiecībā uz saņemšanu dzīvesvietas pašvaldības pilnvarām, attiecas nevis uz tiesībām uz personālo palīdzību, bet gan uz kārtību, kādā šā palīdzība tiek piešķirta, kā arī tās apjomu, jo pašvaldībām ir jāsniedz palīdzība personai gadījumā, ja līguma iesniedzējs ir persona ar smagu invaliditāti, kurš dzīvo šīs valsts teritorijā, neatkarīgi no šīs personas ienākumiem. Tādējādi situācija pamatlietā atšķiras no situācijās, kur tika pasludināts 2015. gada 16. septembra spriedums Komisija/Slovākija (C-433/13, EU:C:2015:602).

40

Ņemot vērā šos apsvērumus, ir jākonstatē, ka pamatlietā pirmais nosacījums ir izpildīts.

41

Attiecībā uz otro nosacījumu ir jāpārbauda, vai pamatlietā apskatāmā palīdzība attiecas uz vienu no riskiem, kas ir skaidri uzskaitīti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punktā.

42

Precīzāk, attiecībā uz aprāpes apdrošināšanu Tiesa patiešmībā ir nospriedusi, ka pabalsti, kas saistīti ar aprāpes risku un kam vienlaikus ir arī savas raksturīgās iezīmes, ir jāpielīdzina “slimības pabalstiem” Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta izpratnē (šajā nozīmē skat. it īpaši spriedumus, 1998. gada 5. marts, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, 23.–25. punkts; 2011. gada 30. jūnijs, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 40.–45. punkts, un 2017. gada 1. februāris, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, 46. punkts).

43

Tomēr šāda aprāpes riska pielīdzināšana slimības riskam nozīmē, ka pabalstu aprāpes riska segšanai mērķis ir uzlabot aprāpējamu personu veselības stāvokli un dzīvi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2001. gada 8. marts, Jauch, C-215/99, EU:C:2001:139, 28. punkts; 2006. gada 21. februāris, Hosse, C-286/03, EU:C:2006:125, 38.–44. punkts, un 2011. gada 30. jūnijs, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 45. punkts).

44

Tas it īpaši ir gadījums, kad neatkarīgi no šo shēmu finansēšanas veida runa ir par tūdu izdevumu segšanu, kas radušies personas aprāpes stāvokļa dēļ un kas attiecas, vismaz vienlaicīgi, uz personai sniegto aprūpi un šādas personas ikdienas dzīves uzlabošanu, tai nodrošinot tostarp izdevumu segšanu saistībā ar aprāpojumu vai trešo personu palīdzību (skat. it īpaši spriedumus, 1998. gada 5. marts, Molenaar, C-160/96, EU:C:1998:84, 23. punkts; 2004. gada 8. jūlijs, Gaumain–Cerri un Barth, C-502/01 un C-31/02, EU:C:2004:413, 3., 21. un 26. punkts, kā arī 2012. gada 12. jūlijs, Komisija/Vācija, C-562/10, EU:C:2012:442, 46. punkts).

45

Tāpat ir ticis arī nospriests, ka ar aprāpes risku saistītiem pabalstiem ir vairāk papildinošs raksturs salīdzinājumā ar “klasiskajiem” slimības pabalstiem, uz kuriem strictu sensu attiecas Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts, un tie ne vienmēr ir paredzēti minēto pabalstu neatņemama sastāvdaļa (skat. it īpaši spriedumus, 2011. gada 30. jūnijs, da Silva Martins, C-388/09, EU:C:2011:439, 47. punkts, kā arī 2017. gada 1. februāris, Tolley, C-430/15, EU:C:2017:74, 46. punkts un tajā minētā judikatūra).

Pamatliet?, k? to rakstveida apsv?rumos nor?da Somijas un Zviedrijas vald?bas, k? ar? ener?ladvok?ts secin?jumos, ir j?konstat?, ka personisko pal?dz?bu, kas paredz?ta Likum? par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti, nevar uzskat?t par t?du, kas ir paredz?ta, lai uzlabotu sa??m?ja vesel?bas st?vokli saist?b? ar invalidit?ti.

Š? likuma 1. pant? ir noteikts, ka t? m?r?is ir rad?t nosac?jumus, kas ?auj person?m ar invalidit?ti dz?vot kop? ar citiem k? l?dzv?rt?giem sabiedr?bas locek?iem un b?t akt?viem, k? ar? nepie?aut un nov?rst ne?rt?bas un š??rš?us, ko rada invalidit?te.

Otrk?rt, saska?? ar Likuma par pakalpojumiem person?m ar invalidit?ti 8.c pantu person?g? pal?dz?ba ir paredz?ta, lai pal?dz?tu person?m ar smagu invalidit?ti izdar?t pašiem savu izv?li, veicot šaj? pant? uzskait?t?s darb?bas, proti, ikdienas aktivit?tes, darbu un m?c?bas, izklaidi, soci?lo l?dzdal?bu vai soci?lo mijiedarb?bu.

Visbeidzot, no š? likuma sagatavošanas darbiem izriet, ka vajadz?ba p?c pal?dz?bas, kas saist?ta ar apr?pi, ?rst?šanu vai uzraudz?bu, ir skaidri izsl?gta no person?g?s pal?dz?bas piem?rošanas jomas.

L?dz ar to pamatliet? apskat?m? pal?dz?ba nevar tikt uzskat?ta par saist?tu ar k?du no riskiem, kas skaidri uzskait?ti Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkt?.

No min?t? izriet, ka š? sprieduma 32. punkt? min?tais otrais nosac?jums nav izpild?ts. T?d?j?di pamatliet? apskat?m? pal?dz?ba neietilpst Regulas Nr. 883/2004 materi?laj? piem?rošanas jom?.

?emot v?r? iepriekš min?to, uz pirmo jaut?jumu ir j?atbild, ka Regulas Nr. 883/2004 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?ds pabalsts k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, kura ietver tostarp ar ikdienas darb?b?m saist?tu izmaksu segšanu personai ar smagu invalidit?ti nol?k? ?aut šai personai, kas nav ekonomiski akt?va, ieg?t augst?ko izgl?t?bu, neietilpst j?dzien? "slim?bas pabalsts" š?s normas izpratn? un t?p?c ir izsl?gts no š?s regulas piem?rošanas jomas.

Par otro un trešo jaut?jumu

Ar otro un trešo jaut?jumu, kas tiek uzdoti gad?jum?, ja pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba nav kvalific?jama k? "slim?bas pabalsts" un t?d?j?di neietilpst Regulas Nr. 883/2004 piem?rošanas jom?, iesniedz?jtiesa b?t?b? vaic?, vai LESD 20. un 21. pants nepie?auj, ka dz?vesvietas pašvald?ba dal?bvalsts iedz?vot?jam ar smagu invalidit?ti atsaka t?du pabalstu k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, pamatojoties uz to, ka vi?š uzturas cit? dal?bvalst?,

lai tur ieg?tu augst?ko izgl?t?bu.

54

Vispirms ir j?atg?dina, ka iesniedz?jtiesa ir nor?d?jusi, pirmk?rt, ka nav str?da par to, ka pras?t?js pamatliet? ir saglab?jis domicilu Somij? saska?? ar attiec?go valsts tiesisko regul?jumu un ka vi?a ikned??as uztur?šan?s Igaunij? studiju laik? ir tikai ?slaic?ga, jo vi?š ir paredz?jis katru ned??as nogali atgriezties sav? dz?vesvietas pašvald?b?. Otrk?rt, š? pati tiesa preciz?ja, ka studijas atš?ir?b? no dar?jumu un atp?tas brauciena nav viens no pamatiem, kuri ir atz?ti par t?diem, kas ?auj ieinteres?tajai personai sa?emt pamatliet? apskat?mo person?go pal?dz?bu ?rpus Somijas.

55

?emot v?r? iepriekš min?to preciz?jumu, ir j?atg?dina, ka A k? Somijas pilsonis ir ar? Eiropas Savien?bas pilsonis saska?? ar LESD 20. panta 1. punktu, un t?d?? vi?š var atsaukties, tostarp attiec?b? uz savu izcelsmes valsti, uz ties?b?m, k?das ir saist?tas ar š?du statusu (skat. it ?paši spriedumu, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 20. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

56

K? vair?kk?rt ir l?musi Tiesa, Savien?bas pilso?a statuss ir paredz?ts k? dal?bvalstu pilso?u pamatstatuss, kas ?auj vien?d? situ?cij? esošiem dal?bvalstu pilso?iem piepras?t, lai L?guma *ratione materiae* piem?rošanas jom? uz vi?iem tiktu attiecin?ts viens un tas pats tiesiskais regul?jums neatkar?gi no vi?u pilson?bas un neskarot šaj? zi?? skaidri paredz?tus iz??mumus (skat. it ?paši spriedumu, 2016. gada 2. j?nijs, Bogendorff von Wolffersdorff, C?438/14, EU:C:2016:401, 29. un 30. punkts, k? ar? tajos min?t? judikat?ra).

57

Savien?bas ties?bu *ratione materiae* piem?rošanas jom? tostarp ietilpst ar? t?das situ?cijas, kuras saist?tas ar L?gum? paredz?to pamatbr?v?bu ?stenošanu, it ?paši situ?cijas, uz kur?m attiecas LESD 21. pant? paredz?t? br?v?ba p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalstu teritorij? (skat. it ?paši spriedumu, 2016. gada 2. j?nijs, Bogendorff von Wolffersdorff, C?438/14, EU:C:2016:401, 31. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

58

Šaj? zi?? Tiesa ir preciz?jusi, ka, lai gan dal?bvalst?m saska?? ar LESD 165. panta 1. punktu ir kompetence saist?b? ar izgl?t?bas saturu un attiec?go izgl?t?bas sist?mu organiz?ciju, t?m š? kompetence ir j??steno, iev?rojot Savien?bas ties?bas, tostarp L?guma ties?bu normas par ties?b?m br?vi p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalstu teritorij?, kas ikvienam Savien?bas pilsonim ir paredz?tas LESD 21. panta 1. punkt? (spriedums, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 23. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

59

Turkl?t Savien?bas ties?b?s dal?bvalst?m nav noteikts pien?kums paredz?t augst?k?s izgl?t?bas finans?juma sist?mu, lai stud?tu dal?bvalst? vai ?rpus t?s. Tom?r, ja dal?bvalsts ir paredz?jusi š?du sist?mu, kas studentiem ?auj š?du finans?jumu sa?emt, tad tai ir j?nodrošina, lai š?da finans?juma pieš?iršanas noteikumi nerad?tu nepamatotu ierobežojumu min?taj?m ties?b?m br?vi p?rvietoties un uztur?ties dal?bvalstu teritorij? (skat. it ?paši spriedumu, 2015. gada 26. febru?ris, Martens, C?359/13, EU:C:2015:118, 24. punkts).

Tāpat no pastāvīgās judikatūras izriet, ka tās valsts tiesiskais regulējums, kas ir nelabvēlīgs noteiktiem valsts pilsoņiem tikai tādēļ, ka viņi ir izmantojuši savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties citā dalībvalstī, ir LESD 21. panta 1. punktā ikvienam Savienības pilsonim atzīto brīvību ierobežojums (spriedums, 2015. gada 26. februāris, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 25. punkts).

Līgumā piedāvātās iespējas attiecībā uz Savienības pilsoņu pārvietošanas nevarētu tikt efektīvi izmantotas, ja dalībvalsts pilsonim varētu liegt tās izmantot tādā šķēršļu dēļ, kurus viņa dzīvošanai citā dalībvalstī rada viņa izcelsmes valsts tiesiskais regulējums, sodot viņu par šo tiesību izmantošanu (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 26. februāris, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 26. punkts).

Šis apsvērums, ņemot vērā LESD 6. panta e) punkta un 165. panta 2. punkta otrā ievilkuma mērķus, proti, tostarp veicināt studentu un mācībspēku mobilitāti, ir īpaši svarīgs izglītības jomā (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 26. februāris, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 27. punkts).

Lai gan ir taishāba, ka personīgā palīdzība pamatlīdētiek piešķirta ne tikai studiju veikšanai, bet arī lai sociāli un ekonomiski integrētu personas ar smagu invaliditāti, ņaujot tām izdarīt izvāli, tostarp attiecībā uz studijām, šis sprieduma 55.–62. punktā minētā judikatūra tomēr ir piemērojama.

Šajā lietā iesniedzējtiesa konstatēja, ka prasītājs pamatlīdēt ir saglabājis domicilu Espo pašvaldībā saskaņā ar atbilstošo valsts tiesisko regulējumu.

Nav strīda par to, ka pamatlīdēt apskatāmā personīgā palīdzība tika atteikta vienīgi tādēļ, ka augstākās izglītības studijas, ko bija nodomājis īstenot A, kurš turklāt ir izpildījis visus pārējos nosacījumus, lai saņemtu šādu palīdzību, – tika veiktas citā dalībvalstī, nevis Somijā.

Šāds atteikums ir jāuzskata par ierobežojumu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, kādas katram Savienības pilsonim ir atzītas LESD 21. panta 1. punktā.

Šāds ierobežojums no Savienības tiesību skatupunkta var tikt attaisnots vienīgi tad, ja tas ir pamatots ar objektīviem vispārējo interešu apsvērumiem, kas nav atkarīgi no skarto personu pilsonības, un ir samērīgs ar mērķi, kuru ar valsts tiesībām leģitīmi ir gribēts sasniegt. No Tiesas judikatūras izriet, ka pasākums ir samērīgs tad, ja tas ir piemērots izvirzītā mērķa sasniegšanai un nepārsniedz šā mērķa sasniegšanai nepieciešamo (šajā nozīmā skat. it īpaši spriedumu,

2015. gada 26. februāris, Martens, C-359/13, EU:C:2015:118, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

68

Attiecībā uz valsts pasākuma pamatojumu Somijas valdība uzskata, ka nav tādā imperatīvā vispārējā interešu apsvēruma, kas varētu pamatot attiecīgo ierobežojumu pamatliet. Turpretim Zviedrijas valdība uzskata, ka pašvaldības pienākumi uzraudzīt kārtošanu, kādā tiek organizēta pamatlietā apskatāmā personīgā palīdzība, un sociālā nodrošinājuma sistēmas finanšu līdzsvara nodrošināšana šajā kontekstā pamato to, ka šīs palīdzības piešķiršana ir ierobežota ar Somijas teritoriju. Turklāt iesniedzējtiesa, atsaucoties uz 2011. gada 21. jūlija sprieduma Stewart (C-503/09, EU:C:2011:500) 89. un 90. punktu, savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolikumu kā vispārējā interešu mērķi, kas varētu pamatot šādu ierobežojumu, norāda Likuma par pakalpojumiem personām ar invaliditāti paredzētās personīgās palīdzības saskaņotības un sistēmas efektivitātes saglabāšanu, kā arī reālas saiknes nodrošināšanu starp palīdzības pieprasītāju un dalībvalsti, kas to ir kompetenta piešķirt.

69

Protams, valsts tiesiskā regulējuma mērķi – radīt faktisku saikni starp šķērmiņa darbnespjas pabalsta jauniešiem ar invaliditāti pieprasītāju un kompetento dalībvalsti, kā arī saglabāt valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas finanšu līdzsvaru – principā ir leģitīmi mērķi, ar kuriem var atbilstot LESD 21. pantā 1. punktā paredzēto tiesību uz brīvu pārvietošanos un uzturēšanos ierobežojumus (spriedums, 2011. gada 21. jūlijs, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, 90. punkts).

70

Tomēr Tiesa ir nonākusi pie secinājuma, ka šis sprieduma iepriekšējais punkts minētie mērķi nevar pamatot nosacījumu par darbnespjas pabalsta pieprasītāja klātbūtni. Tiesa it īpaši uzskatīja, ka, lai arī darbnespjas pabalsta pieprasītājs uzturējās dalībvalstī, kas nav attiecīgā dalībvalsts, ar šīs dalībvalsts teritoriju pastāvošo faktisko un pietiekamo saikni varēja pierādīt citi faktori, nevis lūguma iesniedzēja uzturēšanās šīs dalībvalsts teritorijā pirms lūguma iesniegšanas, tādēļ kā attiecības starp šo lūguma iesniedzēju un šīs pārdotās minētās valsts sociālā nodrošinājuma sistēmu vai īmenes attiecības (spriedums, 2011. gada 21. jūlijs, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, 97.–102. 104. un 109. punkts).

71

Turklāt Tiesa ir nospriedusi, ka šis novērtējums ir spēkā arī attiecībā uz mērķi nodrošināt valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas finansēšanu lūdzsvaru, jo nepieciešamība pierādīt faktisku un pietiekamu saikni starp konkrēto pabalsta lūguma iesniedzēju un kompetento dalībvalsti ļauj pārdotajai minētajai nodrošināt, ka ekonomiskais slogs saistībā ar attiecīgā pabalsta izmaksu nekādā nesamērīgā (spriedums, 2011. gada 21. jūlijs, Stewart, C-503/09, EU:C:2011:500, 103. punkts).

72

Šāds secinājums ir piemērojams situācijai, kādā pamatlietā atrodas A. Pirmkārt, kā tika norādīts šajā sprieduma 54. punktā, ir skaidrs, ka A ir saglabājis domicilu Espo pašvaldībā, kurā viņš iesniedza savu lūgumu par personīgo palīdzību, un ka viņš tur atgriežas katru nedēļu trīs gadu ilgo studiju laikā.

Tādā veidā nevar pamatot atbildību, ka šā valdība varētu saskarties ar pašmērķu, uzraugot atbildību nosacījumiem un šīs palīdzības organizēšanas un piešķiršanas kārtību.

Turklāt Tiesas rīcībā esošajās lietās materiālos nav nekādas informācijas par šādiem, ar kuriem valdība turpmāk saskartos, kontrolējot piešķirtās personu palīdzības izmantošanas nosacījumu izpildi tādā situācijā, kāda ir pamatlietā, salīdzinājumā ar situāciju, kuru atļauj Somijas tiesību akti un kurā Somijas rezidents rīkst izmanto identisku personu go palīdzību darījumu vai atpūtas braucienos.

Šajā kontekstā, kā to secinājumos darījis arī enerģētiskais, ir jāuzsver fakts, uz kuru atsaucas iesniedzējtiesa, proti, ka pamatlietā apskatāmās personu palīdzības piešķiršana var turpināties, ja ieinteresētā persona turpina augstāko izglītības iegāšanu Somijas valdībā, kas, iespējams, atrodas tālu no dzīvesvietas valdības, jo iespējams pārdzīvo minētajai kontrolēt šīs palīdzības izmantošanu šādā situācijā nav mazāk ierobežotas kā pamatlietā apskatāmā situācijā, kurā A turpina studijas ārpus Somijas, bet kaimiņu reģionā, katru nedēļu nogali atgriežoties dzīvesvietas valdībā Somijā.

Otrkārt, no Tiesas rīcībā esošajiem lietās materiāliem izriet, ka Somijas valdība ir skaidri norādījusi, ka patlaban nekas neļauj uzskatīt, ka personu palīdzības piešķiršana tādās apstākļos, kādi ir pamatlietā, varētu apdraudēt valsts sociālā nodrošinājuma sistēmas stabilitāti.

Līdz ar to tādās apstākļos kā pamatlietā neviens no iesniedzējtiesas un Zviedrijas valdības norādītajiem mērķiem neļauj attaisnot pārvietošanās un uzturēšanās brīvības ierobežojumu tādām Savienības pilsonim kā A.

Šādos apstākļos nav jālemj par Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesību 19. panta interpretāciju, ko arī ir lūgusi iesniedzējtiesa, jo tā nevar mainīt atbildi, kura ir sniedzama uz otro un trešo jautājumu.

Ēmot vērā iepriekš minēto, uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka LESD 20. un 21. pants nepieļauj, ka dzīvesvietas valdība atsaka dalībvalsts iedzīvotājam ar smagu invaliditāti tādā pabalstu kā pamatlietā apskatāmā personu palīdzība, pamatojoties uz to, ka viņš uzturas citā dalībvalstī, lai tur iegātu augstāko izglītību.

Par tiesāšanas izdevumiem

Attiecībā uz pamatlīstas pusēm šā tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanas izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas

nav min?to pušu izdevumi, nav atl?dzin?mi.

Ar š?du pamatojumu Tiesa (piekt? pal?ta) nospriež:

1)

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. apr?lis) par soci?l?s nodrošin?šanas sist?mu koordin?šanu, kur? groz?jumi izdar?ti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 988/2009 (2009. gada 16. septembris), 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka t?ds pabalsts k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, kura ietver tostarp ar ikdienas darb?b?m saist?tu izmaksu segšanu personai ar smagu invalidit?ti nol?k? ?aut šai personai, kas nav ekonomiski akt?va, ieg?t augst?ko izgl?t?bu, neietilpst j?dzien? “slim?bas pabalsts” š?s normas izpratn? un t?p?c ir izsl?gts no š?s regulas piem?rošanas jomas.

2)

LESD 20. un 21. pants nepie?auj, ka dz?vesvietas pašvald?ba atsaka dal?bvalsts iedz?vot?jam ar smagu invalidit?ti t?du pabalstu k? pamatliet? apskat?m? person?g? pal?dz?ba, pamatojoties uz to, ka vi?š uzturas cit? dal?bvalst?, lai tur ieg?t augst?ko izgl?t?bu.

[Paraksti]

(*1) Tiesved?bas valoda – somu.